

IJsselpad traject 1 Westervoort - Giesbeek (zomervariant)

Auteur: Dolf Logemann

Lijnwandeling langs het splitsingspunt en de bovenloop van IJssel

De route begint met een aanloop door de lommerrijke Dorpsstraat van Westervoort en de smalle, maar karakteristieke Rijndijk. Daarna steekt u door naar het verdeelwerk en het splitsingspunt van Rijn en IJssel, met een mooi uitzicht over de Rijn. De IJssel is hier nog maar smal. De route loopt eerst over fietspaden, terug bij de Rijndijk volgt een traject van een kleine twee km langs een niet al te drukke verkeersweg. Fietspaden en betrekkelijk autoarme wegen wisselen elkaar af, maar u blijft zicht houden op de rivier en op de bossen van de Veluwe aan de overkant. De route leidt u via een route van Natuurmonumenten door de Koppenwaard naar Lathum. Na Lathum bent u helaas gedwongen om een heel eind de drukke recreatieweg langs de campings van de Rhederlaag te volgen. Gelukkig kunt u over het fietspad lopen, eerst met uitzicht op de Lathumse Plas en daarna op de diep ingesneden IJssel. Als u wat ongemakken voor lief neemt (uitleg volgt bij de routebeschrijving hieronder) kunt u de tocht over deze weg verkorten door deels gebruik te maken van het struinp pad door de hier zeer smalle uiterwaard langs de IJssel. De route gaat verder over het dagrecreatieterrein, langs de rand van de grootste recreatieplas in dit gebied (Gieseplas). Uitsmijter van de dag is het kleine veerpontje dat u naar de overkant van de Valeplas brengt. Via de karakteristieke Rhedense Veerweg, een relict uit de tijd van vóór de ontzandingen, loopt u het dorp Giesbeek binnen.

Routebeschrijving

NB. In deze routebeschrijving vermelden we - tussen haakjes - consequent de straatnamen, ook als die niet in het veld vermeld staan. Dit omdat deze behulpzaam kunnen zijn bij de oriëntatie op de kaart of bij het vragen naar de juiste weg.

1. Verlaat station Westervoort aan de zuidzijde (pleintje met bushalte). U gaat aldaar RA (Zuidelijke Parallelweg).
2. Bij stoplicht LA (Dorpsstraat).
3. Einde Dorpsstraat: LA (Rijndijk).
4. Na 30 m voetpad RA en direct LA, evenwijdig aan de Rijndijk blijven lopen. Dit pad voegt zich na 150 m weer bij de weg. Aldaar RD over Rijndijk.
5. 2ste afslag RA (bij bordje Rijndijk 10-12) en na 50 m LA over grasdijk tussen twee waters door.
6. Einde graspad RA, via fietspad.
7. Volg het fietspad tot aan de volgende dijk.

Op de dijk aangekomen ziet u rechts van u het verdeelwerk dat bij extreem hoog water wordt ingezet om de hoeveelheid afstromend water over de Rijn en IJssel te verdelen.

8. Ga RA in de richting van dit verdeelwerk.

9. Daal af bij het verdeelwerk en loop voor of achter het verdeelwerk langs. Volg de weg naar een derde dijk.

U staat hier tegenover het splitsingspunt van de Rijn en de IJssel.

10. Volg vanaf hier de IJssel stroomafwaarts.

11. Aan het einde RA, net voorbij het gedenkteken van de oversteek die de Geallieerden hier in april 1945 maakten.

U passeert hier de geul die bedoeld is om bij zeer hoog water mee te stromen met de IJssel. U bent daarmee weer terug bij de eerste van de drie Rijndijken die u inmiddels bent tegengekomen.

Routealternatief: bij zeer hoog water stroomt er rivierwater door de geul achter het verdeelwerk. U loopt dan vanaf punt 5 RD tot u aankomt bij punt 10.

12. Volg de IJsseldijk gedurende circa 1,5 km. Waar de weg de dijk verlaat LA, via fietspad op de dijk.
13. Aan de voet van de snelweg (A12): volg het fietspad naar links, onder de snelweg door.
14. Aan andere zijde de dijk blijven volgen (Lathumsedijk). Om het storende bedrijventerrein aan uw rechterhand te vermijden kunt er voor kiezen om het eerste stuk onder aan de dijk te lopen. Het fietspad gaat na circa 1,8 km over in een autoweg (Bandijk).

Vereniging Natuurmonumenten, ontwikkelt in het gebied tussen het splitsingspunt bij Westervoort en de Valewaard bij Giesbeek aan weerszijden van de IJssel het 'Rivierklimaatpark IJsselpoort'. Dit klimaatpark bestaat in zijn uiteindelijke situatie uit een stelsel van nevengeulen en stroombanen die samen bij zeer hoge waterstanden een betere afvoer van de IJssel moeten garanderen. Het plan bestaat verder uit diverse waterhuishoudkundige, ecologische en recreatieve inrichtingsmaatregelen, die ook de economie ten goede moeten komen. Zie ook: www.rivierklimaatpark.nl.

15. De dijk circa 750 m volgen tot zijweg 'Koppenwaard' (picknicktafel en informatiebord op de hoek)
16. Koppenwaard inlopen en vervolgens gele route van Natuurmonumenten geheel uitlopen tot u weer op de Bandijk uitkomt. De route is gemarkeerd met gele metalen pijltjes op kleine paaltjes in de berm of op landhekken. (NB. U kunt ook de rode route volgen. Deze is ongeveer 500 m korter, maar laat u minder van het landschap zien)
17. Op de Bandijk LA
18. In Lathum, bij afslag Rhederlaag-Noord LA (Marsweg). Deze weg ruim 1 km aflopen tot de aanlegsteiger van de veerpont naar Rheden.

U kunt er voor kiezen om gebruik te maken van het 'Struinommetje IJssel' dat na de eerste camping door de hier zeer smalle uiterwaard loopt, evenwijdig aan de weg en direct langs de IJssel. Nadeel is dat dit pad slecht is onderhouden, dat overstapjes soms ontbreken en dat er vaak ook vee is ingeschaard. U treft het eerste overstapje direct na de eerste camping aan uw linkerkant (Camping Rhederlaagse Meren).

19. Voorbij de aanlegsteiger van de veerpont nog circa 500 m km langs dezelfde weg RD naar de ingang van het dagrecreatieterrein 'Rhederlaag Noord'.

NB. Als alternatief voor de drukke recreatieweg kunt u ook hier via het struinommetje door de uiterwaard. Let goed op de bordjes van het struinpad. Halverwege de uiterwaard komt u een bordje naar rechts tegen. Hier moet u de dijk op en, zonder overstapje, het prikkeldraad over. U staat dan bij de ingang van het dagrecreatieterrein. U kunt natuurlijk ook kiezen voor de asfaltweg, die hier gelukkig al wat minder druk is.

20. Bij de ingang van het dagrecreatieterrein langs de slagbomen en rechts langs een stenen toiletgebouw. Volg het strand tot voorbij de bocht. Net voorbij een klein parkeerterrein de eilandtong afsteken naar volgend strand.
21. Graspad langs het water volgen tot aan een dijkje. Op de dijk LA, langs de jachthaven.
22. De rand van het water blijven volgen, via een kampeerterrein en een parkeerterrein.
23. Aan de overzijde van de jachthaven volgt u het brede fietspad tussen het vakantiepark en de jachthaven. Dit fietspad volgen tot aanlegsteiger veerpont.
24. Aan overzijde Rhedense Veerweg geheel aflopen tot in het dorp Giesbeek.
25. Einde Rhedense Veerweg LA (Kerkstraat), daarna 1ste weg RA (Meentsestraat).
26. 4e zijstraat LA (Zwalmstraat). De bushalte is aan het eind van deze straat.

Praktische informatie

Deze zomervariant heeft qua 'IJsselbeleving' de voorkeur boven de wintervariant, maar is alleen te lopen als het veer over de Valeplas vaart. Het veerpontje vaart van april tot en met eind september, echter niet op alle dagen en niet bij regen, mist en storm. Informeer naar de vertrektijden via <http://nl.deveerstal.nl>, zoeken onder 'openingstijden'.

Afstanden

Langs het splitsingspunt - Rijndijk: 5 km
Rijndijk - Lathum, via Koppenwaard: 8,5 km
Lathum - Giesbeek halte Zwalmstraat: 7 km
Totale traject: 20,5 km.

Bij de routebeschrijving

Het IJsselpad is niet gemarkeerd.

In de routebeschrijving worden de volgende afkortingen frequent gebruikt:

rechtsaf = RA

Linksaf = LA

Rechtdoor = RD

De beschrijving vermeldt, cursief tussen haakjes geplaatst, consequent alle straatnamen. Dit is gedaan om de beschrijving te kunnen vergelijken met een topografische kaart of om gemakkelijker de weg te vragen. Echter, in het veld staan de straatnamen niet altijd aangegeven: naambordjes willen ter plaatse nog wel eens ontbreken.

Openbaar vervoer

Dit traject begint bij het NS-station Westervoort en eindigt bij de bushalte Zwalmstraat in Giesbeek. Op de kaarten zijn de bushaltes aangegeven, voor zover deze in de buurt van de route liggen en voor zover er sprake is van een frequente dienstregeling. Raadpleeg bij voorkeur van tevoren de reisplanner (www.9292ov.nl) voor de vertrektijden.

U kunt ook vanaf de Marsweg (ca. 1,5 km na Lathum) de veerpont nemen naar de overzijde van de IJssel. Ook deze vaart alleen 's zomers. Daarna is het nog ongeveer 1,8 km naar het NS-Station Rheden.

Horeca

- . bij het station in Westervoort
- . bij punt 18 in Lathum
- . bij camping De Veerstal bij punt 23

. in Giesbeek in de Kerkstraat, even voorbij de afslag naar de Meentsestraat en aan de Meentsestraat vlak voor de Zwalmstraat.

Achtergrondinformatie

Het ontstaan van de IJssel

Het lijkt er misschien op alsof de IJssel altijd al door het IJsseldal heeft gestroomd, maar niets is minder waar. Er was al ruimschoots bewoning voordat de IJssel zich als een nieuwe Rijntak ontwikkelde. Rond het begin van de jaartelling stroomde er in het zuidelijke deel van het IJsseldal een andere rivier, de Berkel. Deze stroomde in omgekeerde richting, namelijk naar het zuiden. De Oude IJssel voegde zich daar ter hoogte van Doesburg bij. Samen stroomden ze bij Arnhem in de Rijn. Zutphen en Doesburg zijn dan ook vooral op rivierduinen langs de Berkel en de Oude IJssel ontstaan. In het noordelijke deel van de IJsselvallei stroomde een aantal beken in noordelijke richting, te beginnen met de huidige Schipbeek (bij Deventer). De waterscheiding tussen beide stelsels lag ter hoogte van wat nu de Voorsterklei heet, bij Voorst dus. De IJsselvallei zelf is een relict van de voorlaatste ijstijd en een voormalige bedding van de oer-Rijn.

De IJssel is uiteindelijk ontstaan als een doorbraak tussen beide bekenstelsels, vermoedelijk aan het begin van de 4e eeuw. De oorzaak ligt er in, dat de Berkelmonding, tussen Arnhem en Doesburg en later tussen Arnhem en Zutphen, bij hoge waterstanden in de Rijn steeds meer water ging bevatten. Het is niet onmogelijk dat daarin de waterhuishoudkundige maatregelen van de Romeinse veldheer Drusus een rol hebben gespeeld, maar anders dan soms wel wordt beweerd, lag de legendarische 'Drususgracht' niet in de IJsselvallei. Die lag in de Betuwe. Om hun noordelijke grens ('limes') te verdedigen stuwden de Romeinen bij het splitsingspunt van de Waal en de Neder-Rijn meer water dan natuurlijk naar de Neder-Rijn. Ten slotte brak de watervloed door de waterscheiding en de rivierduinen heen en baande het water zich een weg naar het noorden. Het duurde daarna zeker nog een aantal eeuwen voordat een duidelijke geul was gevormd die ook bevaarbaar was. In de daarop volgende periode heeft de loop van de IJssel zich regelmatig verlegd. Ook de mens heeft daarin duidelijk de hand gehad. Wie de huidige loop vergelijkt met oude kaarten en reconstructies, ziet een voortgaand proces van kanalisatie, bedijking en verharding met kribben en stenen oevers. Dat proces is nog niet ten einde. De laatste kanalisatie stamt weliswaar uit 1959, maar binnenkort wordt ten zuiden van Kampen een bypass naar het Drontermeer gegraven. Ondertussen zijn Rijkswaterstaat en de waterschappen bezig nieuwe nevengeulen te graven die het water bij zeer hoge waterstanden sneller naar het IJsselmeer moeten afvoeren. In de routebeschrijving van de wintervariant van deze etappe is een tekst opgenomen over de rivierverlegging en de grindplassen bij Lathum en Giesbeek, met ook een kaart van de situatie vóór de ontgrondingen. Meer over de Ruimte-voor-de- rivierprojecten in de routebeschrijving van het IJsselpad-traject Wijhe - Zwolle.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50